

۱۵۲۳۵۲۷

بلاغت احمدی

مجموعه مقالات و سخنرانی‌های

همایش ملی کتابخانه‌های عمومی عوامل و رونق جذب و توسعه مخاطب

اهوار ۵، ۶ اسفند ۱۳۹۴

به کوشش و ویراستاری:

دکتر فریده عصار

منصور کوهی رستمی

اسفند ماه ۱۳۹۴

سرشناسه	همایش ملی کتابخانه‌های عمومی: عوامل و موانع جذب و توسعه مخاطب (اهواز ۱۳۹۴)
عنوان و نام پدیدآور	مجموعه مقالات و سخنرانی‌های همایش ملی کتابخانه‌های عمومی: عوامل و موانع جذب و توسعه مخاطب / به کوشش و ویراستاری: فریده عصاره، منصور کوهی‌رستمی.
مشخصات نشر	تهران: پیام خنان، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۶۶۰ ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۶۰۸۵-۰-۸
وضعیت فهرست نویسی	فیب
داشت	عنوان دیگر: همایش ملی کتابخانه‌های عمومی: عوامل و موانع جذب و توسعه مخاطب.
سایر	عوامل و موانع جذب مخاطب.
عنوان دیگر	همایش ملی کتابخانه‌های عمومی: عوامل و موانع جذب و توسعه مخاطب.
سبک	کتابخانه‌های عمومی -- ایران -- کنگره‌ها
موضوع	کتابخانه‌های عمومی -- نوآوری -- کنگره‌ها
موضوع	کتابخانه‌های عمومی -- کنگره‌ها
شناسه افزوده	عصاره، فریده، ۱۳۲۸ -، گردآورنده
شناسه افزوده	کوهی رستمی، منصور، ۱۳۶۰ -، گردآورنده
رده بندی کنگره	۳۹۰.۳۲ : ۹۸۲.۲ : ۷۴۵.۷۲
رده بندی دیویی	۰۲۷/۴۰
شماره کتابشناسی ملی	۲۰۰۷۵

همایش ملی کتابخانه‌های عمومی: عوامل و موانع جذب و توسعه مخاطب

اهواز ۵ و ۶ اسفند ۱۳۹۴

به کوشش و ویراستاری: دکتر فریده عصاره، منصور کوهی رستمی

صفحه‌آرا و طراح جلد: رحیم کبیرصابر

چاپ اول ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۰۸۵-۰-۸

قیمت: ۴۰.۰۰۰ تومان

حق هرگونه چاپ و انتشار محفوظ است.

تهران- خیابان استاد نجات‌اللهی (ویلا)- پایین‌تر از کریمخان- نبش کوی ثقه‌الاسلام- پلاک ۱۷۶- واحد ۱۰

انتشارات پیام خنان ۰۹۱۲۳۲۴۳۵۲۴ - ۸۸۵۳۳۷۱۵ - ۸۸۱۷۵۱۴۹ - ۸۸۱۷۵۱۴۶

فهرست مطالب

سخن رئیس همایش	۱۱
سخن دبیر علمی	۱۳
سخن مدیر کل کتابخانه های عمومی استان	۱۵
بخش اول: مقالات پذیرفته شده به صورت ارائه شفاهی	۱۷
◀ شیوه های خلافتخانه کتابخانه های عمومی برای جذب کودکان و نوجوانان به کتابخانه و کتابخوانی دکتر افضل السادات حسینی، زهرا عفتادی یام	۱۹
◀ بازاندیشی و بازنگری در مفهوم مخاطب در کتابخانه های عمومی: ضرورتها و پیامدها دکتر غلامرضا حیدری، زهره چراغی	۴۱
◀ نقش و تأثیر کتابداران در جذب مخاطب کتابخانه های عمومی دکتر مهرداد دخت وزیرپور کشمیری	۶۵
◀ الزام های جذب حداکثری مردم به کتابخانه های عمومی دکتر ابراهیم افشارزنجانی	۷۷
◀ تقسیم بازار مشتریان کتابخانه های عمومی شهرستان خرم آباد بر مبنای وفاداری به روش تحلیل خوشه ای کا- میانگین مریم کشوری، دکتر فریده عصاره	۸۷
◀ آسیب شناسی عضویت در کتابخانه های عمومی: عوامل و موانع جذب مخاطب دکتر مرتضی کوکبی، خدیجه قنبری مهرنیت، ساراسعیدی زاده، سمیه علمدار	۱۰۵
◀ بررسی عوامل و موانع جذب و توسعه مخاطب در کتابخانه های عمومی استان خوزستان با استفاده از مدل SWOT منصور کوهی رستمی، محمدرضا شکاری	۱۱۹

- ◀ روش‌های عملی و مردم‌نهاد جذب مخاطب در کتابخانه‌های عمومی: موردپژوهی طرح‌های ترویج کتابخوانی در ایران و جهان
فهمیه صبوری، فاطمه پازوکی ۱۴۱
- ◀ کنکاشی در عوامل جذب و توسعه مخاطب در کتابخانه‌های عمومی از دیدگاه کاربران کرمانشاهی
شیوا یاری، رضوان اجاقی ۱۶۱
- ◀ رویکرد سایبرنتیکی به کتابخانه‌های عمومی، با تأکید بر نقش بازخورد در جذب مخاطب
زهرا چراغی، اتوسا کوچک ۱۸۷
- ◀ چوب‌خاکی برای بهسازی فضای کالبدی کتابخانه‌های عمومی با تأکید بر دعوت‌کنندگی
مهناز جاودانی، دکتر محمدرضاوصفی، دکتر آزاده مهرپویان ۲۰۱
- ◀ توجه به عوامل جذب و توسعه مخاطب کتابخانه‌های عمومی در سرفصل‌های آموزشی رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی
زینب فبری زاده، رهرا نهوری ۲۲۳
- ◀ تأثیر میزان پایبندی کتابداران به عوامل حرفه‌ای بر جذب مراجعه‌کنندگان کتابخانه‌های عمومی
ملیحه سلیمیان، اعظم بیگلر ۲۳۹
- ◀ تبلیغات در کتابخانه‌ها و لزوم ارزیابی اثربخشد آن
مجتبی رستمی ماژین، دکتر امیر رضا اصفی، دکتر محسن حاجی زین العابدینی ۲۵۱
- ◀ چارچوب پیشنهادی برای برنامه بازاریابی خدمات کتابخانه عمومی: تحلیل برنامه‌های کتابخانه‌های عمومی دنیا
دکتر سمیه سادات آخشیک، دکتر رضا رجبعلی بگلو ۲۶۷
- ◀ جایگاه تأمین منابع اطلاعاتی در کتابخانه‌های عمومی ویژه نابینایان با استفاده از سیستم‌های مجدد فرایندها
دکتر لیلا معصومی، دکتر حسین وکیلی مفرد، داود حاصلی، دکتر عاطفه زاهدی ۲۸۳
- ◀ مدیریت رفتار اعتراض‌آمیز: راهبردی برای حفظ و توسعه‌ی مشتریان کتابخانه‌های عمومی
احسان گرابی، صبا سیامکی ۳۰۱
- ◀ نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در مدیریت روابط با مشتری در کتابخانه‌ها با تأکید بر عضویت مجدد
مریم احمدی نسب، دکتر عاطفه زارعی ۳۱۵
- ◀ بخش دوم: مقالات پذیرفته‌شده به صورت چاپ ۳۳۱
- ◀ بررسی علایق اطلاعاتی بین کاربران آذری و کرد زبان در کتابخانه‌های عمومی شهرستان ارومیه
راحله قهرمانی پور، دکتر امیررضااصنافی ۳۳۳

- ◀ بررسی عوامل و موانع ساختاری موثر بر جذب مخاطبین و ضرورت یکپارچه‌سازی نوع نشر در کتابخانه‌های عمومی
امیر محمدپور گیلانی، عابد رضانی پور لاهیجانی ۳۵۵
- ◀ بررسی میزان کاربست نظام آراستگی کتابخانه‌های عمومی فولادشهر با استفاده از مدل 5S
پروین صالحی نسب، دکتر میترا پشتوتنی زاده، دکتر لیلا مقتدایی ۳۷۱
- ◀ بررسی نقش کتابداران در توسعه مطالعه اعضای کتابخانه‌های عمومی استان لرستان
شما نیک نژاد ۳۸۹
- ◀ عوامل موثر بر جذب و توسعه مخاطبان کتابخانه‌های عمومی دزفول با تأکید بر نقش کتابداران این کتابخانه‌ها
ژاله سادات قاضی دزفولی، زهرا بیتانه ۴۱۵
- ◀ بررسی نیازها، اطلاعات، جامعه بالفعل و بالقوه کتابخانه‌های عمومی شهر اهواز
جواد عبدلی، سیمین خورشیدکنار، نغمه دغاقله ۴۳۳
- ◀ تحلیل اثربخشی مدل باریاب آمیخته 41 در جذب مخاطب به کتابخانه‌های عمومی مبتنی بر دیدگاه کاربران: (مطالعه موردی کتابخانه مرکزی استان آذربایجان شرقی)
مهدی درم‌نثاری، دکتر ثریا بیانی لیا، پرتوی مقدم ۴۴۹
- ◀ راه‌های موثر بر مطالعه و کتابخوانی در بین نوجوانان: مطالعه موردی: نوجوانان دهستان ارمو)
مهدی صادق نیا، احمد صادق نیا، علی قاسمی نیا ۴۶۳
- ◀ شناسایی عوامل موثر بر استفاده از کتابخانه‌های عمومی از دیدگاه کارکنان این کتابخانه‌ها: مطالعه موردی شهرستان اندیشک
دکتر شهناز خادمی زاده، معصومه خادمی زاده ۴۷۵
- ◀ امکان‌سنجی کاربرد فناوری‌های تلفن همراه در ارائه خدمات نوین اطلاعاتی به مدیران و کاربران کتابخانه‌های عمومی شهرستان اهواز
دکتر غلامرضا حیدری، محمدرضا شکاری، فرزانه قنادی نژاد، مرضیه سیدنی‌طاب ۴۹۱
- ◀ کانال تلگرام؛ ابزاری برای ارائه خدمات اطلاعاتی بهینه به کاربران کتابخانه‌های عمومی و جذب مخاطبین
سیروان باباآغا، پیمان کریمی ۵۰۹
- ◀ نقش دلبذیری فضای داخلی و چیدمان مبلمان بر جذب کاربران در کتابخانه‌های عمومی
زهرا دوگچی، دکتر زهرا ابادزی، مهدیه عسکری سرکله ۵۲۱
- ◀ نقش سازمان آموزش و پرورش در فرهنگ سازی عادت به مطالعه و استفاده از خدمات کتابخانه‌های عمومی برای کودکان و نوجوانان
سارا سعیدی زاده، خدیجه قنبری مهرنیت، اکرم توحیدی پور ۵۳۱

همایش ملی کتابخانه‌های عمومی: عوامل و موانع جذب و توسعه مخاطب

- ◀ نقش کتابخانه‌های عمومی در تأمین نیازهای اطلاعاتی زنان عشایر کوچ‌نشین شهرستان کهگیلویه
زینب سپیدنامه، دکتر مهدی محمدی، دکتر جعفر عباداله عموقین ۵۴۱
- ◀ ارزیابی اثربخشی تبلیغات طرح ملی نشست کتابخوان بر جذب مخاطب به کتابخانه‌های عمومی استان
زنجان از دیدگاه کتابداران
مهناز کریم زاده، طاهره ابوالقاسم مسلمان ۵۶۱
- ◀ نقش رسانه‌ها در ترویج و تبلیغ فرهنگ کتابخوانی
زهرا سمیعی مصلح، شبنم حق بین ۵۷۵
- ◀ ارزیابی خدمات جنبی در کتابخانه‌های عمومی شهر فولادشهر و تاثیر آن بر میزان جذب مخاطبان: از دیدگاه
کاربران
پریسا لاری، ملیحه سلیمیان، علی منصوری ۵۸۹
- ◀ ارزیابی توان کتابخانه‌های عمومی شهر ارومیه در ارائه خدمات به گروه‌های خاص
فرحناز اردانه، ربابه شید ۶۰۳
- بخش سوم: ایده‌های نو و سلاقات ۶۱۷
- ◀ احتیاط کنید، قدغن، دست نزنید: چکاوک روش برای جذب مخاطبین
آیدا مجاور، زهرا کریمخانی ۶۱۹
- ◀ حرکت به سمت ارائه خدمات جدید در کتابخانه‌های عمومی: کتابخانه عمومی دیجیتال ملی
ندا پورخلیل، علی پورخلیل، اتوسا آبیاری ۶۲۷
- بخش چهارم: تجربه‌های موفق کتابداران ۶۴۵
- ◀ طرح پلکان کتابخوانی
منیژه احمدی و رنامخواستی ۶۴۷
- ◀ نشست مطالعاتی «کتابدار، مشاور کتابخوان»
عباس حسین زاده بندقیری، فاطمه کاتبی، بهار مهدی پور، سیحان رسا پور
نگار موری بختیاری، راضیه مایار ۶۵۱

سخن دیر علمی همایش

به نام خالق یکتا

بعد از قرن انرژی که کشورهای بهره بردار از آن، بعنوان کشورهای اقتصادی در جهان مطرح شدند؛ قرن اطلاعات و دانش پا به عرصه وجود گذاشت که در آن کشورهای دارای اطلاعات سازمان یافته به سبب توانستند با استفاده از آن نه تنها به تولید ثروت که به تولید انرژی نیز به عنوان یکی از راههای کسب ثروت بپردازند.

با توجه به این که عنصر اصلی در کتابخانه ها، کتاب و سایر اقلام اطلاعاتی است و دستمایه علم اطلاعات و دانش شناسی، اطلاعات است؛ ارزش و اهمیت کتابخانه، کتابداری و کتابداران در عصر حاضر بر کسی پوشیده نیست و نیاز به معرفی ندارد.

از کتابخانه های عمومی به عنوان دانشگاه مردم یاد می شود و در عصر حاضر با توجه به غلبه فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی، حجم افزایشی اطلاعات، تنوع کانال های ارتباطی، تنوع نوع و قالب مواد و منابع اطلاعاتی تحول عظیمی در کتابخانه ها و خدمات آنها بوجود آورده است، که این تغییر و تحول بر کتابداران و کاربران کتابخانه تاثیر بی تأثیر نبوده است. بطوری که از کتابخانه ها با عناوین کتابخانه های بدون دیوار، کتابخانه های دیجیتال، دیوارهای شیشه ای، کتابخانه های الکترونیکی، کتابخانه های مجازی و غیره یاد می شود.

در ضرورت وجودی کتابخانه های عمومی که هیچگونه جای شک و تردید نیست و این کتابخانه ها از قدیمی ترین ایام وجود داشته و درب های آنها به روی مراجعان باز بوده است. در کتابخانه های عمومی کشورمان آنچه که امروز جای تأمل دارد، پائین بودن میزان حضور فعال مراجعان به این کتابخانه هاست. با نگاهی گذرا به استقبال از کتابخانه های عمومی در جهان و بویژه در کشورهای پیشرفته، انسان با موجی از حضور فعال و پراوت مراجعانی از اکثر حرف موجود در آن کشورها روبروست و صاحبان و دست اندرکاران مشاغل مختلف از کارگر، کشاورز، دانشجو، استاد، پزشک، پرستار، مهندس و غیره کاربران

دائمی این کتابخانه‌ها هستند. این استقبال پرشور از کتابخانه‌های عمومی در آن کشورها در صورتی بعمل می‌آید که دسترسی به اینترنت پرسرعت، وب جهانگستر، پایگاههای اطلاعاتی معتبر و غیره برای این مراجعان از دفاتر کار و منازل مسکونی آنان میسر است. در کشور عزیزمان ایران بر اساس آمارهای موجود، استقبال مراجعان از کتابخانه‌های عمومی در حد مطلوب نیست و خیلی از مراجعان فقط به قصد مطالعه جهت آمادگی کنکور سراسری در این کتابخانه‌ها حضور پیدا می‌کنند، که جزو اهداف اصلی این کتابخانه‌ها نمی‌باشد. لذا، منظور دستیابی به راهکارهایی جهت حل این مشکل بزرگ، تصمیم به برگزاری «همایش سراسری کتابخانه‌های عمومی کشور: عوامل و موانع جذب و توسعه مخاطب» گرفته شد. خدایه تانه این همایش با استقبال پرشور سخنرانان فرهیخته، اساتید و پژوهشگران متخصص برجسته و کتابداران پرتلاش و همیشه در صحنه این کتابخانه‌ها در سراسر کشور مواجه شده است. ضمن تشکر از کلیه شرکت‌کنندگان و میهمانان عزیز و گرانقدر این همایش، امید است به دستاوردهای ارزشمند حاصل از آن، تحفه و راهگشایی جهت حل و یا کاهش این مشکل برای رگزارکنندگان این همایش باشد.

فریده عصاره

دبیر علمی همایش